

משרד החינוך
המינהל למדע וטכנולוגיה
הפיקוח על מגמת טכנולוגיות תקשורת

תכנית לימודים במקצוע השכלה כללית

אוריינות ניו מדיה

מהדורה מעודכנת לשנה"ל תשע"ה	30 שעות לימוד	אוריינות ניו מדיה
--------------------------------	---------------	-------------------

תוכן העניינים

עמוד

3	התפיסה הרעיונית של התוכנית
3	מטרות כלליות
4	דרכי הוראה
5	נושאי הלימוד
6	פירוט נושאי הלימוד

התפיסה הרעיונית של התכנית

טכנולוגיות התקשורת ופריסתן עברו תהליכים משמעותיים כל-כך בעשור האחרון. האדם המערבי בן זמננו, ובוודאי האדם הצעיר, המאמץ מוקדם חידושים טכנולוגיים, אינו רק משתמש בתקשורת, אלא חי בתוכה ובאמצעותה. הפריצה של טכנולוגיות תקשורת דיגיטליות היא רק בת עשור (הפס הרחב ברשת האינטרנט, הדור השלישי בסלולרי) אבל כבר עכשיו ברור כי היו אלו שנים ששינו (ועוד ישנו) בצורה משמעותית את האופן שבו אנו צורכים תקשורת ומתמודדים עמה, בונים רשתות חברתיות ומתחזקים אותן. יחד עם זאת, חשוב לזכור כי התקשורת החדשה לא ביטלה את הישנה, אלא דחקה אותה להשתנות, להתעדכן ולהתחדש כדי לעמוד בתחרות, בזירה רווית מדיה ועמוסה בסמלים.

בהקשר המקומי, בעשרים השנים האחרונות השתנתה מפת התקשורת באופן דרמטי. בישראל, אנו עדים כיום לשיעורי חדירה מהגבוהים בעולם של האינטרנט המהיר (85% מהאוכלוסייה), הסלולרי בכלל, וסלולרי בדורות מתקדמים בפרט. כמויות המידע שאנו מייצרים ומחזרים היא כמעט אין סופית. רבים מצויידים במכשירי טלפון ניידים "חכמים" המסוגלים להפוך לתחנת שידור פרטית ניידת המחוברת לכל קצוות הגלובוס כל העת.

בהקשר הרחב יותר נדגיש שינויים מרחיקי לכת בשלל תחומי החיים: בפוליטיקה, בחברה ובתרבות, ומתוך שדות אלה עולות סוגיות חדשות, קולות מגוונים ואתגרים לתהליכים הדמוקרטיים. מכאן, תמורות טכנולוגיות מחד גיסא והתפתחות מחקר התקשורת מאידך גיסא מחייבות פיתוח והקניית שפה בסיסית והטמעת תהליך רפלקטיבי בקרב הלומד הצעיר שיהיה מודע רציונאלית לשימוש שהוא עושה בטכנולוגיות תקשורת ולהשפעותיה על מרקם החיים ואופיו.

מטרת תכנית העשרה זו, היא להקנות לתלמידיה שפה, יכולת ביקורתית וכלים בסיסיים, ביצור תוכן בכל סוגי המדיה וידאו, אודיו, סטילס וטקסט.

באמצעות הקניית עקרונות בסיסיים אלה, התלמידים יוכלו ללמוד את עקרונותיהם של כל אחד מסוגי התכנים הנ"ל, וליישם בפועל באמצעות הפקת תכנים מקוונים באתר אינטרנט יעודי, והפצתם לקהל הרחב ולקבוצות רלוונטיות בשלל אמצעים העומדים לרשותם. כל הפעילות תעשה בעזרת תוכנות חינוכיות ושיתופיות המצויות ברשת

מטרות כלליות

1. להקנות אוריינות תקשורתית בסיסית, הכוללת הכרת המושגים והכלים הבסיסיים בניו מדיה.
2. טיפוח החשיבה הביקורתית.
3. הבנת תהליכי הפקה בניו מדיה.
4. עידוד המעורבות החברתית ע"י נקיטת עמדה בסוגיות חברתיות וערכיות העומדות על סדר יומנו.

דרכי הוראה

1. הנושאים ילמדו בהדרגה כדי להקנות לתלמיד בסיס להבנת המושגים.
2. כל שיעור ילווה באמצעות הצגת תוכנות חינוכיות והפעלתן באמצעות הסמארטפונים האישיים.
3. ההוראה תתבסס על הצגת הנושא ולמידה פעילה שתייצר סביבת למידה חווייתית ומשמעותית ללמוד.
4. יש לעודד דיון בקרב התלמידים המתייחס לכל נושא הנלמד.
5. סיכום התוכנית תלווה בתלקיט המיישם מספר סוגיות וישומן הביקורתי בדוגמא.
6. חומרים וכלי עזר ניתן למצוא גם באתר :

<http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/81C9C912-ED33-40BA-AA0F-D8D4979518D2/187496/newmedia.pdf>

מספר	נושאי הלימוד	
1	מושגי יסוד בניו מדיה	5
2	מושגים בעתונאות דיגיטאלית	10
3	עקרונות בשפה החזותית	10
4	מושגים בכלי הפצה	5
	סך כל השעות	30

שעות	הנושא	הפרק
5	מושגי יסוד בניו מדיה	1
	מהי ניו מדיה? סקירת התקשורת המסורתית והבדלים	1.1
	יתרונות וחסרונות הניו מדיה	1.2
	סוגי המדיה בה ניתן להשתמש בכתבה	1.3
	אוריינות, צריכה ביקורתית של ניו מדיה, אמת בפרסום	1.4
	שימוש בתמונות ברישיון חופשי	1.5
	היכרות עם מערכות קוד פתוח	1.6
10	מושגים בעתונאות דיגיטאלית	2
	היכרות עם חמשת המ"מים.	2.1
	זכויות יוצרים באינטרנט	2.2
	ניסוח כתבה לחלקיה.	2.3
	דרכים להשגת ידיעה עיתונאית, היכרות עם מקורות תוכן, ציטוט ייחוס.	2.4
	עריכת כתבות, פרסומם באתר וקבלת משובים בכיתה	2.5
10	עקרונות בשפה החזותית	3
	בניית תמונה, זווית צילום ונקודת מבט	3.1
	שימוש במצלמת הסטילס והוידאו בסמארטפון והתאמתה לאתר	3.2
	עריכת תמונה באמצעות תוכנת העריכה החינמית <u>Gimp</u> והעלאת התמונות לרשת החברתית Instagram	3.3

הפרק	הנושא	
4	מושגים בכלי הפצה	5
	יצירת עמוד לאתר בפייסבוק וקבלת גישות ניהול	4.1
	Twitter : תמצות המסר והוצאת הכותרת	4.2
	פרסום והפצת התכנים ברשתות חברתיות נוספות	4.3
	ניהול טוקבקים	4.4